Kärt besök i Östra Vingåker

När det kom en Widmark blev det extra stämma...

En vintrig dag nu i veckan kom mrs Myrtle Widmark från soliga Kalifornien till västra Sörmland för att söka spåren efter sin släkting, den berömde spelmannen August Widmark.

Hon kom till ett landskap som under natten förvandlats till rena julkortet. Östra Vingåkers kyrka och minnesstenen över den store fiolspelaren hade klätts i vitt, och i Församlingshemmet, där Widmark föddes 1824, flämtade levande ljus i fönstren.

Därinne mötte Myrtle den stora överraskningen: Från tre fioler strömmade skön musik. Det var en trio från Katrineholms spelmanslag som ställde upp och spelade Widmarks-låtar till Myrtle Widmarks ära!

Så välkommen var hon till Widmarks födelsebygd, att Siegfried Nitz ordnat en extra liten "spelmansstämma" till hennes ära, och Fader Lars hälsade välkommen och visade församlingshemmet.

Vad man vet, är det här första gången som någon släkting till August Widmark återvänt till hembygden, och extra spännande var det förstås när gästen kom ända från Sacramento i USA.

Visste inte...

På andra sidan Atlanten finns ganska många ättlingar till August Widmark, men i Sverige finns det förmodligen ingen kvar.

Myrtle Widmark är själv inte ättling till Widmark, utan hon forskar för maken James, pensionerad universitetslärare. Myrtle är själv svenskättling, och när hon nu kommit till bl a Värmland för att söka sina rötter tyckte maken att hon kunde åka till Sörmland och ta reda på lite om Widmark.

Vad ingen av dem visste var att August Widmark anes som en av Sörmlands främsta spelmän, och på alla stämmor får man höra många Widmarks-låtar.

Kaffe och musik

Myrtle Widmark var överväldigad av allt hon fick höra och se denna minnesvärda dag, som började i Församlingshemmet med kaffe och musik. Nitz hade till sin hjälp tagit Britt Svanström och Allan Karlsson, och trion bjöd på flera Widmarkslåtar, medan Myrtle rycktes med och stampade takten.

Sedan blev det ett besök vid den omskrivna minnesstenen, som ursprungligen restes vid Storängsstugan vid Lilla Kulltorp, där Widmark bodde, men 1981 flyttades till Östra Vingåker och nu är centrum för årliga stämmor.

Till en sådan stämma hoppas Myrtle Widmark nu återvända tillsammans med sin familj. Då får hon möta leende försommar och en mycket vänligare bygd än denna novemberdag.

Kyrkoarkivet

Efter stunden i Östra Vingåker fortsatte Myrtle Widmark till Vingåkers kyrkoarkiv för att närmare reda ut släktskapsförhållandena. Hon kom i tron att August Widmark skulle ha varit hennes makes farfars far.

Känt är att två av Widmarks söner utvandrade till USA. Från en av dennes söner, Oscar, återbördades för övrigt på 1960-talet Widmarks notbok till Sörmland.

Myrtle kom för att söka en man vid namn Gustaf Alfred Widmark, född 1846. Det visade sig vid en kontroll i kyrkoarkivet att denne var en yngre halvbror till spelmanne August Widmark.

Flera barn

August Widmark blev tidigt faderlös och dennes mor, organistänkan Brita Stina Widmark, född 1805 i Forsa bruk, flyttade över till Munktorp, där sonen Anders Fredrik var brukare.

Som inhyses bodde Brita Stina kvar vid Munktorp, eller i den trakten, ända till sin död 1884. Hon fick ytterligare tre barn, som beskrivs som "oägta", nämligen Paulina Charlotta Christina, född 1834, Emil Albert, (1842), och Gustaf Alfred (1846).

Den senare flyttade till Östra Eneby 1868 och utvandrade senare till USA. Han lär enligt Myrtle ha återvänt till Sverige men sedan åter flyttat till USA. Där fick han bl a sonen Joseph, far till Myrtles make James.

Tog med noter

Den släkthistorien fick nu gästen från Californien kartlagd under besöket i Vingåker. Hennes familj bär alltså inget av det Widmarkska spelmansblodet, och hon förklarar också att det inte ryms mycket musikkunnande i familjen.

Myrtle kopierade dock en del Widmarks-noter för att ta med hem, så att släkten och andra svenskättlingar ska få höra hur fina melodier August Widmark gjorde.

Synvändare

Utan spelmansblod lär familjen dock inte vara, eftersom änkan Brita Stina Widmark var nära släkt med den beryktade spelmannen och synvändaren Fredrik Lindrith, Svinstu-Fredrik, vid Genne Kvarn.

För Katrineholms spelmanslag och den nybildade hembygdsföreningen i Östra Vingåker blev Myrtle Widmarks besök en första värdefull kontakt med släkten Widmark i USA.

Man hoppas nu med Myrtles

Myrtle Widmark vid minnesstenen över spelmannen August Widmark.

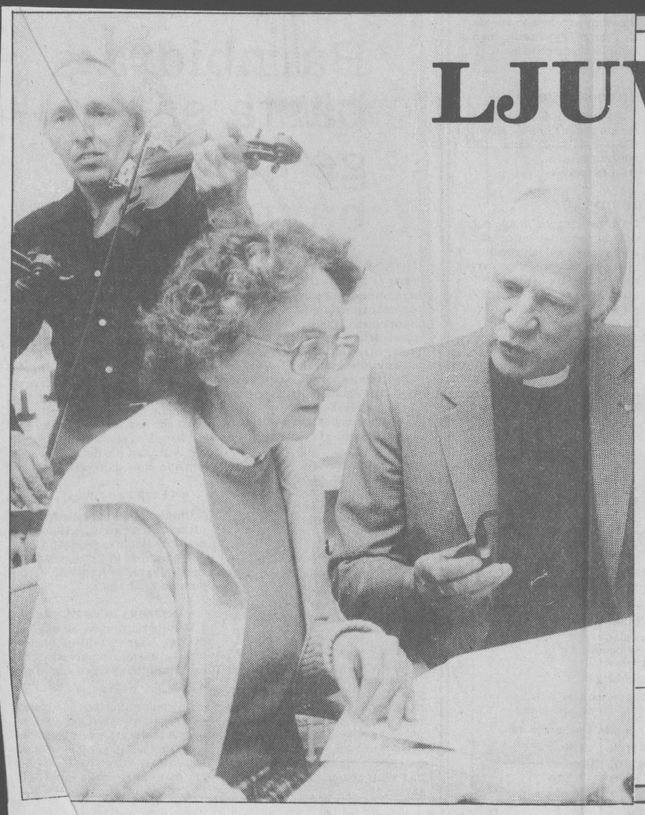

LJUV MUSIK

välkomnade den långväga gästen

Mrs Myrtle Widmark från Sacramento i soliga Kalifornien kom härom dagen till det julkortslika Östra Vingåker för att spåra en förfader till maken James.

Hon visste inte mycket om August Widmark. Men här i bygden vet de flesta att han var en av Sörmlands främsta spelmän, och vid varje spelmansstämma gläds publiken åt hans taktfasta musik.

Så när Myrtle Widmark helt ovetande om detta klev ur bilen vid Östra Vingåkers kyrka, där Widmarks minnessten står, möttes hon av en prima överraskning. Från Församlingshemmet strömmade fiolmusik!

Kyrkväktaren Siegfried Nitz hade tagit med sig två kamrater från Katrineholms Spelmanslag och trion spelade upp till en liten improviserad ''stämma'' till den långväga gästens ära.

Efter besöket fortsatte Myrtle Widmark till Vingåker för att i kyrkoarkivet närmare utforska släktskapet med den store spelmannen. Sidan 7.

Kärt besök i Östra Vingåker! Myrtle Widmark från Kalifornien samtalar med Fader Lars medan Siegfried Nitz spelar Widmarksmusik på fiolen. Foto: Haldo.

KATRINEHOLMS-KURIREN